

טשענאָווער צייטונג

Bibliot. Japelińska
Maków
Sw. Anny 10

פרייז 20 גראַשען
רעדאקציע און אַדמיניסטראַציע
טשענאָווער אַלע 6 - טעלעפאָן 201

צוזאַמגעשטעלט פון 20 גראַשען
דער פּרעסע פון טשענאָווער
CZENSTOCHOWA, AL. 6. TELEFON 201.

Piątek d. 29 grudnia 1933

ליכט-צינדן 3-5

פרייטאָג, 5 יוחי י"א טבת תרצ"ד.

פּוילישער יוד, ערפיל דיין חוב פאר דייןע אומגלייכע ברידער פון דיטשלאנד!

W NIEDZIELĘ, dnia 31 grudnia, o godz. 12-30 w poł., jako w pierwszą bolesną rocznicę zgonu naszego ukochanego MĘŻA i OJCA

B. P. D-ra **IGNACEGO KONIECPOLSKIEGO**

odbędzie się nad Jego grobem nabożeństwo żałobne i odsłonięcie pomnika.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają krewnych, kolegów i przyjaciół
żona i córeczka.

די ביליגסטע און רעיעלסטע קוועלע
פון מאָנופאָקטור-סחורות
מ. דיקערמאן

איז נאָר אין דעם מאָנופאָקטור-
געשעפט פון
וואס איז איבערגעטראָגען געוואָרען אויף
ב. יאסעלעוויטשאַ 12, טעל. 12-18
וואו עס איז צו בעקומען אין א גרויסען אויסוואהל
מאָנופאָקטור-סחורות, חי וחי-וואָרען, וואָל, זייד אויף אויסשטייטש א. ו. ו.
אויב איהר ווילט באמת זיין צופרידען פון אייער מאָנופאָקטור-אייגנקייט,
טאָ בעווכט דאס געשעפט פון
מ. דיקערמאן, ב. יאסעלעוויטשאַ 12, טעל. 12-18

צירל יאסקעל
אשת ר' מאַנש ז"ל
איז נאך קורצע און שווערע ליידען געשטארבען אין שלטער פון 75 יאהר.
די לוייה איז פאָרגעקומען דאָנערשטאָג, ד. 28 דעצעמבער 1933 י.
(י' טבת תרצ"ד).
גלייכצייטיג דאָנקען מיר די אַלע, וועלכע האָבען אַנטייל גענומען אין דער
לוייה און אָנגעגעבען אונזער טייערען נפטר דעם לעצטען פּבור.
די אין טייערען טרויער פּערבליבענע
זיין, טעכטער, אידעמס, שנירען, אייניקלעך,
אוראייניקלעך, שוועסטערן, ברידער און פאמיליע.

אונזערע חברים און פריינד **לייזער און משה ברוין**
צום טויט פון זייער פאטער
נ"ע יצחק אייזיק
דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפיהל
יהושע ריכטיגער, הערמאן פרענקעל, אלחנן עהרליך
אברהם בראַדער און פרוי.

אונזערע חברים **לייזער און משה ברוין**
צום טויט פון זייער פאטער
נ"ע יצחק אייזיק
אונזער טייערסטען מיטגעפיהל
אין אייער ארבייט טובת אַראַבייטענדען ארץ-ישראל זאלט איהר א טרייסט געפונען.
י. ס. א. פ. פוועלי-ציון און יוד. ארב. ספאָרט-קלוב „הפועל”.

מיר נעמען אַנטייל אין צער פון אונזער פריינד **מיכאל רוזשעוויטש**
צוליבן טויט פון זיין אָנפערגעסליכע פרוי
נ"ע מרים
און דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפיהל
הירשל שטאהל און פרוי, **משה שטאהל** און פרוי, **אברהם שטאהל** און פרוי.

Lokal odpowiedni na szkołę
składający się z około
30 ubikacji poszukiwany.
Zgłoszenia do TOW. ŻYDOWSKICH
SZKÓŁ ŚREDNICH I Powszechnych,
ul. DĄBROWSKIEGO № 7.

ראנקוואנג.
אונזער אייגנסטען דאנק דריקען מיר אויס דער
בעריהמטער קעמין פרוי **יטא לעווענבערג**,
יאסקראָווסקא גאס 5-9 פאר די געשמאקע און גוטע
מאכליכ, וואס זי האט אונז צוגעגלייט צום באַנקעט.
דער יובל-קאמיטעט פון דער שוהל
„אהל יעקב”, אלע 4.

א פראַנטאָווע צימער ב"א פאָרפאלק
ווי אויך קאָן מען זיך בענוצען מיט דער קיך
שוין צו פערדינגען.
ערקלינגען זיך ביי: 5. עלסטער, נאָרטאָוויטשאַ 14.

מיר דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפיהל דער
פאמיליע ברוין
צוליבען טויט פון זייער אָנפערגעסליכען
מאָ און פאָטער
יצחק אייזיק נ"ע
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי
ציון וירושלים.
פאמיליע הירשבערג.

אונזער פריינד **לייזער ברוין** און פאמיליע
צום טויט פון זיין לעבען
פאטער
נ"ע יצחק אייזיק
דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפיהל
גרשון לאָקס, 5. יוריטא.

אונזער פריינד **מיכאל רוזשעוויטש**
צום טויט פון זיין לעבען פרוי
נ"ע מרים
דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפיהל
פישל גראַנעק און פרוי.

ראנקוואנג.
א האַרציגען דאנק דריקען מיר אויס דעם פרויען-קאמיטעט אין די פערזאָנען:
פּרוי קרעמסקא, ויסער, פראַפּאָרט, שפּעטעל, באַטשאַן, אָפּנער, האַץ,
לעוועקאוויטש, נייער, אויך די פריידינגס: עקשטיין, דראַושווין, לאַכמאָן
פאר זייער טייעריגער און איבערגעבענער ארבעט בעת'ן צוגרייטען דעם באַן-
קעט לכבוד דעם 70-יעהריגען יובל פון דער שוהל „אהל יעקב”, אלע 4.
דער יובל-קאמיטעט.
א האַרציגען מול-טוב און פיעל גוטע ווינסען מיר דעם געזעהרען די שמואל גאָלדשטיין
און פרוי צו דער פערליבונג און זייער ווילן יוסף מיט פרוי. טעמאַ ראָזענצווייג.
דעם יונגען פאָר-א-בליענדע צוקונפט.
אהרן וואַרשאַווסקי און פרוי אַדמינ. פון הויז אלע 4.

Z intencji żaręczyn siostry naszej
POLI NACHTYGALÓWNY z p. DAWIDEM BRATEM
moc szczerých i dobrych życzeń
zasylają **SIOSTRY NACHTYGALÓWNE.**
צו דער תנאים פון אונזער ברודער-טאכטער
פּעלא נאכטיגאַל מיט ה' דוד בראַט
ווינסען א האַרציגען מול-טוב און פיעל גליק
יחיאל נאכטיגאַל און פרוי.

פּעקאַנטמאַכונג
פון 1 סטיטשען ווערט געמענט אויף אַל. וואָלנאַשטי 5-3
אניערשטקלאַסיגע צוקערניע,
איינגעקאָרדענט לויט אלע פּלליס פון היגייענע און טעכניק,
וואס טויעט זיין צו בעקומען: פריהשטיק, אָווענד-ברויט, פליישיגע קאָלאַציעס
צו זעהר ביליגע פרייזען. - שנעלע און סאָלידע בעהאַנדלונג.
אינה. 5. אַלטמאַן, אַלע וואָלנאַשטי 5-3, טעלעפ. 15-16.

Głęboko wzruszeni przedwczesną śmiercią wychowanka
i kolegi naszego
b. p. WILKA MRÓWKI
wyrażamy Rodzicom i Rodzeństwu najszczersze współczucie
Kierownik, nauczycielstwo i uczniowie
Szkoły Powszechnej № 15

נ"ע יצחק אייזיק ברוין
איז געשטארבען נאך קורצע און שווערע ליידען אין שלטער פון 66 יאהר.
די לוייה איז פאָרגעקומען זונטאָג, ד. 24 דעצעמבער 1933 (י' טבת תרצ"ד)
גלייכצייטיג דריקען מיר אויס אונזער אייגנסטען דאנק, די אלע וועלכע
האָבען אַנטייל גענומען אין דער לוייה און אָנגעגעבען אונזער טייערען
נפטר דעם לעצטען פּבור.
די אין טייערען טרויער פּערבליבענע
פּרוי, זיין, טעכטער, אידעמס, שנירען, אייניקלעך און פאמיליע.

ובי ימוך אחיד!

יחסיגען איסערסט שווערען מאמענט איז דאס די איינציגע רעטונג, אז די איבער דריי מיליאן יודען אין פוילען זאלען נישט אינגאנצען חרוב ווערען. ביי אונז אין טשעכאסלאוואקיע-קאסע-טירט אויך א גמילת-חסד-קאסע ביי דער קהלה. איצט אבער ווערט זי א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע מיט מיטגלידערשאפט. עס זענען שוין פונג-אנדערשטעילט געווארען דעלאקאציעס, וועלכע ווערען גען אונטערגעשריבען דורך די ברייטע מאסען, אזוי אז די גמילת-חסד-קאסע, דער אזוי-גערופענער רעטונגס-קאמטעט, וועט און דארף ווערען די פאפולערסטע אינסטיטוציע ביי אונז אין טשעכאסלאוואקיע. עס איז מער ווי זיכער, אז אויך די קהלה-פערוואלטונג וועט אין ניי-עס בודזשעט, וואס זי ארבייט איצט אויס, אריינשטעלען א געוויסע סומע פאר דער גמילת-חסד-קאסע, וואס ווערט איצט א זעלבסטשטענדיגע אינסטי-טוציע, זאל האבען וואס מער צו-פאלג ביי די ברייטע שטיכען פון דער יודישער געפאלקערונג. עס איז איצט אנט צרה פאר יי-דען. מיר פערלירען און מען רייסט ארויס פון אונז די פרנסה-צווייגען. די עקאנאמישע פאזיציעס וואקלען זיך. זאלען מיר זיך דעריבער פעסט ארגא-ניזירען; זאל מען געדענקען, אז דער גמילת-חסד, וואס איז ביי יודען פער-היליגט פון צייטען און דורות, זאל אויך אין דער איצטיגער צייט פער-געמען דעם אויפגע-אן און מיט'ן גאנ-צען ברען און איבערגעבענהייט זיך ווארפען ראטעווען דאס שארית הפליטה. געדענקט דעם פסק, וואס איז ביי אונז איינגעקריצט מיט פייערדיגע אותיות פון דער געשיכטע:

וכי ימוך אחיד עמך - והחזקת בו.

ב-ן

די וואונד ווערט טיעפער.

(צו דער פאלקס-זאמלונג לטובת די פליטים פון דייטשלאנד.)

וואס ווייטער און ווייטער ווערען פערטעפט די שמערצען און ליידען פון די דייטשע יודען, סיי פון די וואס זענען פערבליבען אינ'ם היטלער-גיהנום און אפער בעזונדערס פון די, וואס האבען אויסגעוואנדערט פון דארט און נעגנ'עווען אויף דער גארער וועלט. אין אנטפאנג האט מען געמיינט, בע-זונדערס האבען אין דעם געגלויבט די דייטשע יודען אליין, אז די קאסע-סטראפע איז א פאראיבערגעהענדיגע, אנ'עקצעס פון א פאלקס-רעוואלוציע, אז עס איז דאך נישט מעגליך, אז אין 20-טען יאהרהונדערט זאל ווילדעווען אזא בארעאריזם פון אפסאלטע אויס-טאנוג און אונטערגעברענג פון א גאנ-צער נאציאנאלער מינדערהייט, בטבור של עולם, אינ'ם צענטער פון דער צי-וויילירטער וועלט.

מען האט אויך געמיינט, אז די פא-ליטישע און ווירטשאפטליכע אינטע-רעסען פון דייטשלאנד וועלען נישט דערלאזען צו דער פערניכטונג פון אזא רייכען, שעפעררישען, טעטיגען און קולטורעלען שטח, ווי דער יודישער לעבנס-מאט און מען וועט מורא האבען פאר א נאך גרעסערע פערניכטונג פון לאנד, צוליב וואס די ריפיות וועלען מוזען אבערשטעלען ווערען און דער יודישער מצב וועט זיך ווי עס איז סטאביליזירען.

עס ווייזט זיך אבער ארויס, אז מען האט געהאט א גרויסע טעות, מען האט נישט פערשטאנען וואס אין דיי-טשלאנד קומט פאר און אז עס האט-דעלט זיך נישט וועגען א צופעליגען אנטשטעמיטעם.

די ווארעלען פונ'ם היטלעריזם אדער „אריזם“ זענען א סך טיעפערע, דאס

רישע מיטעס, וואס דער היטלעריזם דארף דערפיהלען.

און דאס איז די קאנסעקוענץ פון דער אלץ שטייגענדיגער אכזריות-די-גער פערפאלגונג.

און פערקויריג, ווען אין אנהויב זענען נאך די דייטשע יודען טיילווייז גערעטעט געווארען דורך וועלט-ציטער, וועלט געשריי און אליארם, וואס יי-דען און אנדערע פעלקער האבען אויפ-געוויפן, ווער ווייס וואס מיט זיי וואלט געווען דאמאלס, ווען נישט דער שטורם. מען האט זיך דארט זעהט אויס דערשטאקען אביסעל און נישט דערלאזט צו א'איינמאל'יגע שחיטה... דאס זענען אויך מודה פילע דייטשע יודען. אבער וואס ווייטער שרעקט מען זיך שוין נישט, מען שעהט זיך נישט, אפען בהדרגה פיהרט מען אינ-טענסיוו די אויסראטונגס-קאצע פון יודען וליט דין וליט דיין.

נישט ווייניגער טרויעריג און אפשר נאך מער איז די לאגע פון די אנט-לאפענע, פון די פליטים, בערך פון 5-6 טויזענד משפחות וואנדערען ארום אין פוילען און קאנען קיין תקומה נישט האבען, קיין מקום מנוחה נישט בעקומען, קיין עקזיסטענץ-מעגליכקיי-טען נישט דערווערבען און זענען פער-משפט אויף עלענדקייט, פעריתומטקייט און שרעקליכע ענווים.

און ווען אין אנטפאנג האט נאך דאס יודישע הארץ א ציטער געטון, מ'האט זיך משתתף געוועזען בצרתם, מער אדער ווייניגער אין פערשיידענע לעג-דער זיי איינגעאדענט, געלינדערט זייער נויט, זיי מקרב געוועזען, איז וואס ווייטער ווערט מען קיהלער, גלייכגילטיג צו זייער גורל.

אלע מאל קומען נייע יודישע צרות והצרות האחרונות משכחות את הראשו-נות.

צו דארף דאס אזוי זיין, צו קאן דאס אזוי זיין? ניין, טויזענט מאל ניין, עס ישראל חי, יודען זענען א לעבע-דיגער ארגאניזם, און עס קאן נישט און עס וועט נישט דערלאזט ווערען, אז עס זאל פון איהם אפשטארבען א לעבעדיגער אבר, א גרויס און וויכ-טיגער טייל פון פלש ישראל.

ניין, יודען וועלען איהם רעטען! ש. קאלקער.

ביי קאפ-שמערצען, שווינדלע, געשטער-טען שלאף, שלעכטער שטימונג, גע-רייזטקייט שטרעק אויס די האנד נאך דעם בעקאנטען ביטערוואסער

FRANCISZKA JÓZEFA

רופען צו רעוואל'ן און זיך צולאכט, וו-האט איהם דערלאנגט דאס קערפער-מיט פרויס. רעוואל האט זיך אויך צו-לאכט, ער האט געקאפט דאס קערפער-לאנד דערנאך האט ער זי גענומען פאר דער האנד און צוגעניגען צו זיך.

זי האט איהר קאפ אויף זיין אקסעל אגעלעקט און געפליבען שטעהן א ווילע פערטראכט, ער האט אויסגע-הויבען איהר קאפ, געוואלט קישען איהרע ליפען, נאך איהרע אייגען זע-נען געווען פול מיטערען.

ער האט זי געוואלט אויספערנען, נאך זי האט איהם נישט געלאזט. צווי-שען די מערענען האט איצט שוין א ניקליכער שמועל ארויסגעקוקט, ווי דו שטעהלען פון דער זון נאך א רע-נען.

רעוואל האט זיך אנטגעווינען, נע-זוכט איהרע ליפען. נאך ביריניקה האט גענומען אן בויל ארין א שטיקעל פרויס און מיט א שטיקעלע געוואלט: — איך וועל דיר געבען צו עסקן.

פון אונטער די בווער האט זיך דערהערט א שטילער גערויש, נאך פירע געליעכטע האבען דאס נישט בעמערקט, ווי האבען נישט געזעהן ווי דער שטומער שקלאף סטייפאנט און געשטאנען אגעלעקט אין א בוים און זינע הענד האבען געמישערט, די אויגען האבען געגליהט און דורכדריי-גענד געקוקט אויף די געליעכטע, מיט שנאה האט ער געקוקט און גלייכציי-טיג האט ער מיט לייעכע געגליהט.

און וואס חשט זיין אויב ער חשט איהם בעזאלען און מיט זיין מעכטיגער פויסט דעם קאפ צושטעמערען ביריניקה וועט איהם דאס אבער קענמאל נישט מוחל זיין, ער האט געקויפט מיט די צייתן און א קאלטער שוועם האט איהם בערעקט.

(פארט. קומט.)

לען דערפון רעדען. איך וועל שוין נישט רעדען וועגען איהר חתינה מיט דעם אלטען הידרום און וועגען איהר חורקין אויף אנריימ. איצט, ווי ניד-רנג וועגען איהרע פאטעסן איצט, ווען זי איז געשלאפען פון איהר צווייטען מאן זי איז אויך פרום, נאך דאס איז נאך ערנער, וועל האט וועלען זאגען אלע פעלקער: די יודישע תורה שטערט נישט צו זיין נידערהעכטיג.

רעוואל האט געקוקט מיט אויפ-גע-נונג און מער אראפגעלאזט דעם קאפ. זי האט גארנישט געענטפערט, ער האט נישט געזעהן און נישט פער-שטאנען, וואס עס קומט פאר מיט דער פרוי, וועלכע לייענט אין זינע ארעמט — זי האט פונדערהאפט געזיטערט.

אפער-בויט געקעמט — האט זי שאל געזאגט — אפער איז ביריניקה חורקליך אזוי שולדיג, נאך וואס גע-הער זיך דאס מיט אונז און האט קי-מערט אונז ביריניקה וואלען מיר אלען לעבען און זיך נישט שטערען מיט פערמער בולדער.

זי האט מיט קראפט דערשטיקט איהר אויפגענונג און אויפגעוויפן דאס קערפער מיט שטיקלעך פרויס, וועל-כעס זי האט מיט זיך מיטגעבראכט.

— איך האב שוין פערנעסען די פישלעך צו געבען עסקן, נאך די בויט דערין שולדיג, אויב די פישלעך ווע-לען היינערן.

זי האט זיך צולאכט ווי א קינד, זי איז אנטשפרינגען פון גראז, מיטגע-שלאפען רעוואל, איהרע געלעכטע האר האבען געלויבטען געגען דער זון ווי פער, איהרע אויגען האבען זיך אנט-געקוקט, איצט, איז זי געשטאנען ביים ברעג און טיף און געווארען שטיק-לעך פרויס די פישלעך.

— העלף מיר צו-האט זי אויסגע-ן.

זי האט א חילעל איז זי געוועסען אראפגעלאזט דעם קאפ אין איהר הארץ איז געווען פול מיט העכטאג.

ביסלעכעווע האט זיך אין איהר אויפגעקוקט דאס בלוט פון די סא-קאבער, דער שמערץ איז געווארען ערנסט, דאס געזעל האט זיך אנט-צירען און אינ'ם הארץ איז א קאמף געשטאנען — די קעניגין האט מיט דער לייעכערער פרוי געקעמפט.

— און וואס וואלט געווען, אויב איך זאל איצט אויפשמעהן און איהם זאגען: עס איז די ביריניקה, וועלכע די האט בעלמדיגט און וועלכע די לייעכסט דאך!

— וועס מיט לייעכע דען אויך ווע-נען? וועס זי געשטעהן געגען דער חילדער מלחמה, וועלכע וועט אין זיין הארץ ענטשטעהן?

ערשט איצט האט זי חורקליך פער-שטאנען ווי וועט רעוואל האט איהר הארץ בעהערשט, וועל עס איז קיין פריי ארם נישט פערבליבען, וואו ער זאל נישט הערשען.

— ניין, איהם טאר זי נישט פער-לירען, זי קאן דאס נישט זעהן! נאך איינמאל חיל זי טרויערען דעם ויסען הלום, וועלכער וועט שוין קענמאל מער נישט קומען! און דאך האט זיך איהר נאך געוואלט רעדען, די וואונד אן הארץ אלץ מער בעריהרען, זי האט דעם קאפ אנדערגעלעגט אויף זיין רויסט, כלי ער זאל נישט זעהן, וואס עס איז איהר איהר נאכגע-שריבען און שטיל געפרענט:

— זאג מיר דאך רעוואל, וואס האט ביריניקה אוועקגע-געטון, וואס די פערשטעסט זי אזוי שטארק?

ער האט מיט פערטאכטונג זיך אפ-געשטעלט:

— וויסטו דען נישט, וואס מען דער-צעהלט אלץ וועגען דער דאזיגער פרוי צו עקעלהאפט און דאס אלץ, מיר זא-

אין א זעהר קאטאסטראפאלער לאגע געפונט זיך דאס יודישע פאלק אין פוילען. אלע צווייגען פון פרנסה זענען כמעט ווי אפגעשניטען און מען זעהט נישט קיין אויסוועג, ווי אזוי דעם דא-זיגען גורל צו פערלייכערען.

אינדערצייט, ווען דער פויער האט זיין אייגען שטיקעל שרד און ביי וואס פאר א קאניונקטור איהם זאל נישט אויסקומען צו לעבען, האט ער יעדע-פאלס דאס נויטיגסטע, וואס ער דארף-ברויט מיט קארטאפל האט ער שטענ-דיג, איז די לאגע פון שטאדטישען עלעמענט, וועלכער איז געשעפטיגט אין דער אינדוסטריע, אדער אין מסחר — א טראגישע, און היות ווי יודען בע-שעפטיגען זיך נאר מיט מסחר און מלאכה איז זעלבסטפארשטענדליך דער ערשטער קרבן פון יעצטיגען קריזיס דער יוד.

מיר ווילען נישט רעדען וועגען די שוין צום הונדערטסטען מאל בעריהר-טע פראגע פון די פאטענטען, וואס איז איצט זעהר אקטועל און ווי מען שמועסט וועלען צעהנדליגער פירמעס בלויז אין טשעכאסלאוואקיע נישט אויסקי-פען קיין פאטענטען אויפ'ן נייעם יאהר, ווייל זייערע געשעפטען האבען זיך אליין ליקווידירט. דא געהט אבער אין א פראגע, וואס איז נוגע דעם גאנצען פלש ישראל אין פוילען, ווי אויך אונ-זערע טשעכאסלאוואקער יודען — דאס איז די גמילת-חסדים-קאסעס.

אין גאנץ פוילען האט זיך אנגעהוי-בען אנ'אקציע וועגען פערשטעטיגען די ג"ח קאסעס, וואס זענען אין דער יצ-טיגער צייט דאס איינציגע רעטונגס-מיטל פאר הונדערטער און טויזענ-דער רואנירטע סוחרים און בעל-מלאכות.

די ג"ח קאסע שטעלט נישט קיינעם קיין נדבה, וואס דערנדיגט דעם גע-מער, איז איהם מבזה און קיין פעולה איז עס נישט, דאגעגען ווען דער בע-טרעפער נעמט א הלוואה איז ער אימסטאנד ווייטער צו ארבייטען און צו האבען פרנסה בכבוד.

אין היינטיגען נומער פון אונזער צייטונג וועט דער לעזער געפונען א אויפריף פון דער צענטראלע פון די ג"ח קאסעס אין ווארשא, וועלכע וועט דעם זיך צו אלע קהלות אין פוילען, אז זיי זאלען בעשטימען געוויסע פרא-צעסען פון די יעהרליכע מודעשטען פאר די דאזיגע קאסעס, ווייל אין

(35)

די לעצטע טעג פון יהודה

היסטארישער ראמאן פון ה. פ. שומאכער.

(פארטזעצונג.)

זי האט געשטעלעט צופרידען.

— עס איז נאך נישט געקומען די צייט, נאך נישט אומוויסן האב איך דיר דאס געפרעגט.

— ווילסטו מיר פערלאזען? — נישט איך וויל דיר פערלאזען. נאך איך האב מורא, אז די וועסט מיר פערלאזען, ווען די וועסט הערען מיין בקשה.

— און וואס פערלאנגסטו? — א חילעל איז זי געשטאנען שטיל, דערנאך האט זי פלוסערקער געזאגט:

— איך האב מורא, אז דו ווע-היינסט איז ענטדעקט, אז מען וועסט וואו דו בויט בעהעלטען. פאלט פאל האב איך בעמערקט א סתנה שפאנען ארום אונז, די שפאנען זענען נישט בלויז רוימער, נאך אויך פון אינגער פאלק איך קאן שוין אויך נישט ריהגן לעבען אין עין, וועל זיט אנריימט האט פערלאזט זיין פאלק און איבערגע-גאנגען צו די רוימער, זענען מיר זי שוף און א פאסוויך און יעדער מען מיט אונז סתנה, וואס נאך ער פער-לאנגט.

ביריניקה האט א חילעל פארשערט געקוקט אויף רעוואל.

— אנריימ! — האט ער מיט פער-אכטונג אויסגערופען — האט זיך פערציילט מיט די רוימער און געזא-רען א שונא פון זיין נאם און פון זיין פאלק! איז דאך גערעכט געווען מיין פאטער, וועלכער האט קענמאל נישט געלויבט אין דעם קעניג, מיין

ביריניקה האט א חילעל פארשערט געקוקט אויף רעוואל.

— אנריימ! — האט ער מיט פער-אכטונג אויסגערופען — האט זיך פערציילט מיט די רוימער און געזא-רען א שונא פון זיין נאם און פון זיין פאלק! איז דאך גערעכט געווען מיין פאטער, וועלכער האט קענמאל נישט געלויבט אין דעם קעניג, מיין

ביריניקה האט א חילעל פארשערט געקוקט אויף רעוואל.

— אנריימ! — האט ער מיט פער-אכטונג אויסגערופען — האט זיך פערציילט מיט די רוימער און געזא-רען א שונא פון זיין נאם און פון זיין פאלק! איז דאך גערעכט געווען מיין פאטער, וועלכער האט קענמאל נישט געלויבט אין דעם קעניג, מיין

פ. בלומענקראַנץ.

נאכאמאל וועגען דער צולא- זענקייט פון דער יוגענד.

(אין שייכות מיט דער אלגעמיינער פערזאנלעכע פון "מכבי").

ווען איך קום נור פנים אל פנים מיט דער יוגענד, מיט דער ארגאניזיר-טער, בעת זי טאנצט נישט, נור מען זיצט אויף א פאליטישער פארלעזונג אדער פערזאנלעכע, ווער איך רויט פאר חרפה און דערפיהל א שפעטן וועהטאג, צוקוקענדיג זיך צו איהר התנהגות און האלטונג.

ס'איז פשוט נישט אנגענומען זיך איבערצוהווערן, ווארום די דאזיגע א-נעוועקאטע פראגע האב איך גופא שוין עטליכע מאל בעריהרט.

אבער עס לאזט נישט שוויינען! דאס הפקות שטייגט וואס אמאל מעהר, די טאקטיאזיקייט נעמט אן אווערטרג-ליכע פארמען און ס'רייט זיך ארויס די פראגע:

— וואס וועט ווייטער זיין? צי וואס וועט זי וואקסענדיג חוצפה פון אונזער ערשט-אונטערזאכענדע דור דערפיה-רע?

יעדע פארטיי שאפט זיך יוגענד; דעם פחות רעזערוואאר; יעדע פאר יונג-לעך שאפט זיך א פארטיי, און אט יונגלעך פון 16—17 יאהר ווערען "פיה-רער" אין מיניאטור און, ווי יענער פויער אין די גליחשע בנדים, ווערען זיי גאווה'דיג און ריהמען זיך מיט זיי-ער עם - הארצות: "נישט שרייבען און נישט לעזען און דאך בירגערמייסטער געוועזען".

יא, ליידער איז עם-הארצות געווא-רען אנ'ארטיקעל פון רעקלאמע (ביי פייאהרטע כלל-טהווער טיילמאל איר) מ'פשייט זיך דערמיט! און אויב איז נישטא קיין תורפה פאר א'עם-הארץ, וואס האלט זיך פאר א תלמיד-חכם, איז נאך אבער ערגער אויב דער בור האלט, אז ס'איז איהם מיט זיין גראבאייט צום פנים און... צו זיין גע-זעלשאפטליכער קאריערע.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אויסגעברויזקייט, פערביטערונג, ענטו-שונג, מורא פארן גורל פון פאלק א. ז. וו.

אבער מיט וואס וועלען די סגיו-רים פערענטפערען וויסטע אונטערזאכענדע אויף אנ'אלגעמיינער פערזאנלעכע פון א ספארט-פעראיינ?

פידוע עקזיסטירט אין טשענסטאכאוו א'נ'ערץ פון 7 חדשים דער פעראייניג-טער פון דריי קלובען ספארט פעראיינ "מכבי".

די ארבייט-ווי ס'האבען זיך מודה געווען די פערזאנלעכע - מיטגלידער איז נישט געווען קיין פראדוקטיווע.

מילא, מ'קען די פערזאנלעכע פער-ענטפערן: חדשים פון עקספערעמענטען, התחלות, שאפונג פון א געהעריגער אטמאספערע, ארבייט-פערזאנלעכעסונג פון מאנכע פערזאנלעכע - מיטגלידער, געלד-מאנעל צולייב נישט-בעצאהעלע דעם מיטגליד-בייטראג א. ז. וו. (די צום סוף אויסגערעכענטע סבה, האט פראוואכט דאס נישט צולאזען א טייל מיטגלידער צו דער אלגעמיינער פערזאנלעכע אויפ'ן סמך פון סטאטוט און גורם געווען די אונטערזאכענדע די נישט - צוגעלאזענע, וועלכע זענען בעשטאנען פון בלויז יוגווארג).

מ'קען אויך עווענטועל פערשלידענע די פערזאנלעכע: זי האט זיך נישט גע-העריג אנגעשטרענגט, אום די טעטיג-קייט זאל זיין א ברייטערע, אחריות-לאזיקייט מצד די פערזאנלעכעסונג-מיט-גלידער, וואס האבען פערזאנלעכעסונג די געזונטע אויף זיך פליכטען, נישט אינטערעסירענדיג זיך מיט'ן פעראיינ וכו'.

אלץ אמת. אבער אום גאטעס - ווי לען. דאס אלץ גיט דאך נישט קיין רשות פון ווילדעווען, טופען, שרייען און נישט לאזען רעדען צו זיך א'נ'ער-כע איבערגעבענע און ערנסטע טהווער אויפ'ן "מכבי" - געביעט, ווי ד"ר ל. אש?

צוקוקענדיג אינ'ם פאל, ווי יוגלעך קלויבען זיך צונויף און חוצפה'דיג, קאמפארמאסלאז פאדערען ענינים, וואס מ'קאן זיי נישט נאכגעבען און זיי זע-נען אפילו מוכן ומוזמן צו לאזען צווי-שען זיך די פויסטען אין גאנץ (וואס איז שוין א סך מאל פאסירט). וויל זיך פערנען:

— וואס קלערען די מעהר ערנסטע כלל-טהווער צו טהון, כדי די דאזיגע וואקסאנאליע זאל אויפהערען? צי וועט

צו זאנען? פערטיידיגען זיך אבער די דאזיגע "מחותנים", צו ערשטענס קאסט דער זאל וועגן, והשנית, איז דער זאל שעהן און פרעכטיג, און עס מאכט א עלעגאנטען איינדרוק.

נא, רבותי, ווי געפאלט אייך דער דאזיגער תירוץ? דאכט זיך זעהר גרויס-ארטיג...

שוין איינמאל א חברה-סעודה! אין צוואנציגטע מיט'ן 70 יעהר-גען יובל פון דער בעקאנטער אין אונזער שאדט "אהל יעקב"-שוהל, איז אויך פארגעקומען א גרויסע חברה-סעודה.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

אין האב נאך געהאט ברעה, אראב-צורעדען זיך פון הארץ" (קיין גרעסע רע פעולה האט, צום בעדויערען, דאס שרייבען נישט) בעת יונגלעך האבען עמאכט א וויסטע אונטערזאכענדע זייער געוועזען.

צו אלע יודישע קהלות אין פוילען.

חזת און דורכדעם צום אבהיטען פון פולער פערזאנלעכע - מיר מיינען די הילף דורך אהנפארצעטיגע קרעדיטען, וועלכע עס ערטיילען די 700 קאסעס אין פוילען.

אמת, מיר ווייסען, אז די קהלות שאפען ווי געהעריג אב די דאזיגע פערזאנלעכע דורך דער טראדיציע און פערטעפסט דורך איהר נייעס טאציא-לען אינהאלט פארם פון הילף, און די גרעסטע טייל פון די קהלות שטעלען אריין אין זייערע בודזשעטען סובווענ-ציען פאר די ג"ח-קאסעס.

אונז געהט אבער אין אויסרעגול-רען און פאר אינהייטליכען די סובווענ-ציען פון אלע קהלות און איינשטעלען איינמאל פאר אלע מאל די גרויס פון זייערע אונטערזאכענדע פאר די קא-סעס.

די ג"ח-פעוועגונג איז אויסגעוואקסען צו א וויכטיגען פאקטאר אין ווירט-שאפטליכען לעבען פון אונזער כלל טאקי צולייב איהר איינהייטליכען באקאנטער און צולייב דעם, וואס די דאזיגע פעוועגונג טרעט ארויס פאר דער ברייטער עפענטליכקייט

אלס א גאנצעס און צולייב דעם איז ביז גאר וויכטיג, אז די הילף פון די קהלות פאר די קאסעס זאל אויך זיין איינהייטליך אין גאנץ פוילען, עס פעלעט די אויטאריטעטע פאר אלע קהלות צענטראלע קערפערשאפט, וועל-

כע זאל זיין איממשטאנד צו געבען די געהעריגע אנווייזונגען און פערזאנלעכע גען וועגען דעם צו אלע קהלות, מיר מוזען אבער דורך דער אינטעליכער דיסציפלין פון יעדער קהלה בעזונדער פרעגנען צו דער דאזיגער פעראיינ-הייטליכונג.

מיר האלטען פאר ריכטיג און שטע-לען פעסט, אז די סובווענציען פאר די ג"ח-קאסעס אין יעדער קהלה דארף בעשטימט ווערען לויט דער גרויס פון איהר בודזשעט און נעמליך, אז יעדע קהלה, וואס איהר בודזשעט בעטרעפט: (1) ביז 10.000 ז.ל. זאל די יעהר-ליכע סובווענציע בעטרעפען 5% פון בודזשעט. (2) פון 10.000 ביז 25.000 זאל די יעהרליכע סובווענציע בעטרע-פען 4% פון בודזשעט. (3) פון 25.000

דער 70-יעהריגער יובל פון דער שוהל "אהל יעקב" וועט בלייבען לאנג אין זכרון פון די מתפללים און פערבעטענע געסט.

די גרינדער פון דער נאך-דאמאלס-דיגער פאקטוריר - שוהל זענען דער-מאנט געווארען צום גוטען און זייער אנדענקען וועט אייביג פלייבען צווי-שען די לעבעדיגע איבערהויפט האט מען גערעדט וועגען די הויפט-גרינדער ר' פריץ זילבער און דעם דאמאלס-די-גען חזן ר' אברהם פער הכהן שפירא, א פאטער פון דער פרוי קרעמסקא, ווי אויך וועגען די אנדערע גרינ-דער.

צום ערפאלג פון דער דאזיגער פיי-ערונג האבען אויך צוגעהאלפן דער שטאדט-חזן ר' יוסף באראש און דער בעקאנטער זינגער ה' וו. שמידט.

ה' עפשייין האט געטאדעלט, ווי איך האב אויבען בעמערקט, דאס, וואס עמיצער פון די געסט האט געוואגט אנצורופען די סעודה-באנקעט. עס איז נישט קיין שום באנקעט-האט ער געזונדערט-עס איז א חברה - סעודה. אדרבה, זייט זיך מודה, פאניע עפ-שטיין, צי זענען פארצייעטעס אויך פארגעקומען אזעליכע חברה - סעודות, מיט אזוי פילע עלעגאנץ און עסטעטיק וואו ביים געזאצענעם טיש זאל, למשל אויך די הערינג זיין סאלאט מיט גרינס, מיט סערוועטלעך אויף די טי-שען און יעדער זאל טרינקען פון א בעזונדער גלעזל אין האבען 4-5 טע-לער, מיט גאפעל, מעסער א. ז. וו.

מיין באפע פריידיג, עליה השלום, א ווייב פון אייזיק מייזעל, וועלכע איז נאך 72 יאהר צוריק געווען א גבאיטע אין דער חברה "בית יעקב", האט מיר דערזעהלט, אז אויך זיי האבען איינגעקארדענט א חברה-סעודה. אט יענע סעודה איז טאקי געווען די אמת'ע חברה - סעודה, אבער היינט, דאס וואס איך האב דא צוגעזעהען איז

אין דער יעצטיגער ביז גאר טרוי-עריגער צייט פארן גאנצען יודישען כלל אין פוילען, אין דער יעצטיגער צייט, ווען אונזער גאנץ ווירטשאפט-ליך לעבען געפינט זיך אין א צו-שטאנד פון א כסדר'דיגער און שנע-לער ירידה פון שלעכט צו ערגער, אין דער יעצטיגער צייט, ווען עס וואקסט געוואלדיג דער יאוש און פערצווייפ-לונג ביי די יודישע מאסען, אין דער דאזיגער שווערער, אימפערגלייכליך-שווערער צייט, טארען די יודישע קהלות, די פערטרעטער פון דער יודישער בע-פעלקערונג, נישט בלייבען גלייכגילטיג צו דער אלע צושטערענדער ארימקייט און גוט צווישען דער זעלבער בעפעל-קערונג.

מיר ווייסען, אז ס'איז נישטא כמעט קיין קהלה, וועלכע זאל נישט ערטיי-לען אין דער אדער יענער פארם קיין סאציאלע הילף און געוויס איז אזא הילף נויטיג. מיר ווילען אבער אנוויי-זען אויף דעם חוב פון די יודישע קהלות צו אזא ארט הילף, וואס ער-נידריגט נישט, דערדריקט נישט דעם מענטש, א הילף, וועלכע האלט אויף די אקטיוויטעט און זעלבסטשטענדיגקייט פון דעם יחיד, העלפט מיט צו אויפ-האלטען דעם גלייכען אין אייגענע פו-לען.

צוגעשיקט פון דער צענטראלער געזעלשאפט צו שטיצען דעם אהנפאר-צעטיגען קרעדיט און פראדוקטיווע ארבייט ביי דער יודישער בעפעלקע-רונג אין פוילען "צעקאפע".

קינמאל נישט נעמען קיין סוף צו דער אונטערזאכענדע צעלאזענקייט דרך-ארץ-לאזיקייט, בורות פון אונזער יו-גענד?

און די פיהרער פון "מכבי" דארף געזאגט ווערען:

— איהר מוזט אייער צולאזענער יו-גענד ערב ובקר ווארענען און מיט זיי איינזאן, אז דרך-ארץ איז נישט גאר קדמה לתורה נור אויך קדמה לספארט! פאר אלעמען דיסציפלין, פאר אלע-מען דרך-ארץ און מ'טאר בשום אופן נישט דערלאזען צוואקסען זיך די שוואם פון חוצפה'דיגקייט און טאקטלאזיג-קייט!

בען צוגעגרייט א ספעציעלער פרויען-קאמיטעט מיט דעם ה' ב. באטשען אין דער שפיץ, איז געווען אזאלי-כע, וואס דאס יודישע טשענ-סטאכאוו האט שוין לאנג נישט געזעהן.

צו דער סעודה זענען געקומען: דער קהלה-פרעזעס ראזענבערג, דער מאג-יסטראט - פארשטאנער און טיכטיגסטער דאזאר ה' וו. זשעריקער, פרעזעס פון קהלה-ראט ה' ח. וועקסלער, פרעזעס י. אימין און דער הויפט-מחותן, וועלכער האט ענטוועקט, אז די שוהל איז אלט 70 יאהר און א דאנק וועמען די גאנ-צע שמהה איז ענטשטאנען, דעם גע-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

אין האלט אבער, אז די חברה-סעו-דה דארף מען נישט בלויז לאזען, נאר מען מוז זי קריטיקירען אויך און אט דאס וויל איך ביי דער געלעגענהייט טאקי טהון.

ערשטענס האלט איך, אז די איינ-עהרטען רב'ס זוהן-ר' משה אש.

די גראַנדיזע פייַערונג פון דער „אהל יעקב“ שוהל לכבוד דעם 70-יעהריגען יובל פון איהר עקזיסטענץ.

ווי בעוואוסט, איז די שוהל „אהל-יעקב“ געגרינדעט געווארען מיט 70 יאהר צוריק דורך אַ גרופע פאקטורירן (מעקלער) און זייער אויפגאבע איז געווען, אַז די מיטגלידער זאלען אַב-היטען שבת וועה נאך דאָס אַרטיקלע פון ה' משה אַש געדרוקט אין דער „שטענטיגער אַוועקזיכטונג“ (49). אין צוזאמענהאַנג מיט דעם יובילע-אום איז פּערגאַנגענעם שבת איהר שוהל פאָרגעקומען א פייַערליכע תפילה, צו וועלכער ס'זענען געקומען: דער חשוב'ער רב ר' נחום אַש שליט"א, דער פרעזענט פון דער קהלה ה' י. ראָזענ-בערג, דעלעגאַציעס פון אלע היגע שוהלען און מנינים, מעהרערע אייגע-לעזענע געסט און אַלע מיטגלידער פון דער שוהל.

ביי א פולגעפאקטער שוהל האט דער שטאַדט-חזן ה' באַדאַש אין בעג-לייטונג פונ'ם כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט ה' ראָטענבערג זעהר שעה אַבערייכט די תפילות.

פאר'ן לייגענען, נאָכדעם ווי דער לאַנג-יעהריגער גבאי ה' אפרים באַכע-נעק האט אין קורצע ווערטער בעגרייט די געסט און זיי געדאַנקט פאר'ן קומען צו דער פייַערונג, האט געהאַלטען א זעהר שטאַנד און אינהאַלטליכע דרשה דער רב ר' נחום אַש.

דער רב הייבט אַן ווין דרשה מיט'ן פסוק: מה טובו אהלך יעקב משכנותיו רען לויט דעם דערמאנטען מאָדוס.

די נוצען פון אַ גרויסען געוועלשע-טליכען פאָנד, וועלכער וועט, ווו גע-זאָגט, יאהר - יעהרליך וואקסען מיט לערך אַ מיליאָן זאַלעס זענען קאָלע-סאַלע און ביי דער יעצטיגער אַלגע-מיינער פּעראַרימקייט וועט דאס ממש זיין פון אַ לעבענס - וויכטיגער בעדיי-טונג. מיט'ן וואקס פון די אייגענע מיטלען פון די קאָסעס וועט אויך וואקסען די בעדאָנג פון דער הילף, וואס זיי ערטיילען דער בעפאַלעקערונג.

עס וועט מעגליך זיין דאס צו דער-גרייכען נאָר דאָן, ווען קיין איין און איינציגע קהלה וועט נישט אַבטרעטען פון דאָזיגען מאָדוס און יעדער פון זיי וועט דאס בעטראַכטען אַלס איהר היי-ליגען חוב לגבי די איינוואוינער פון איהר שטאָדט אין לגבי דעם גאַנצען

זיי - האט איהר די גאַנצע יאהר-ען געשוויגען, מיר וואלטען דאך מיט פער-געניגען געזאמלט, היינט אַבער זענען מיר פערצויגט אזוי.

די וואך האב איך אבער פייגעוואונט אַ כאַראַקטעריסטישען עפיוזאד פון אַפ-עטאט-צאהלער, וועלכער האט געהאַ-טען א זעהר שטאַנדיקע מאָנאָלוג:

איך הייס כהנא-שעלם-שעלם זיך פאַר א יודעל אין א צווייטער מאַרינאַ-קע, אָהן אַ פאָלטען, וועלכער מאַכט דעם איינדרוק פון נישט קיין גביר-אין בין געקומען וועגען דעם עטאַט, וואס איהר ווילט פון מיר האבען. יא, איך קאן אייך געבען געלד, אדורא, איהר מיינט איך האב געלד? איך האב אבער אַ ווייב מיט קינדער, נישט קיין געלד. אמת, איך וועל האבען א שטי-קעל ירושה אין ווידעוואו, אבער ווער ווייסט, ווען דאס וועט זיין און אַז איך וועל יא שוין האבען די ירושה, זע-נען מיר 11 יאָרשיס, וועט איינקומען איין מייך חלק נישט מעה, ווי איין שטוב. היינט אבער פערנעם איך זיך מיט פאַשען גענו און איהר קאנט מיר גאַרנישט נעמען, מחמת איך האָב אין דער שטוב נישט קיין שאַנק, אויסער 2 בעטען און אַז דער סקאַרב קאן מיר גאַרנישט טהון, האב איך פאר אייך אויך קיין מורא נישט. וואס דאַרפט איהר מעהר, מיט מיינ ווייב אפילו האב איך נישט קיין אַקט-שלוכני אין די קינדער זענען פערשייבען געווארן איהר נאמען און אַז איהר ווילט קאנט איהר צונע-מען מיינ ווייב, וועל איך אייך נאך זאגען א יישר-כח...

ווייסט איהר וואס-רעדט ווייטער ר' כהנא-נעמען מיך צו אַלס אנגע-שטעלטען אין דער קהלה, איך וועל אַלץ טהון, וואס איהר וועט מיך היי-מטן און וועל אייך אפיריירט זיין

ישראל און געהט איבער צו דער פרא-גע, וואס די אנשי אַלפסנדרוי האבען געשטעלט ר' יהושע בן חנניא: מה יעשה אדם ויתעשר - וואס זאָל א מענטש טהון ער זאָל רייך ווערען? דערויף איז געווען דער שלום-ענטפער: יבקש רחמים ממי ששורש שלו - ער זאָל בעטען ביי דעם, וועלכער דיספּא-נירט מיט'ן רייכטום.

אויף דעם דאָזיגען וכוז האט דער רב געבויט דעם געדאַנק וועגען שמירת-שבת, פעררופענדיג זיך אויך אויף די סבות, צוליב וועלכע ס'איז געשאפן געווארען די היינטיגע „אהל-יעקב“ שוהל - אַפּעציהטען די מיטגלידער, די דא-מאָלסדיגע פאקטורירן (פערמיטלער) פון האַנדלען אין שבת.

אין דער ווייטערדיגער דרשה בענוצט זיך דער רב מיט דער געשיכטע פון ערשטען גלות מצרים, וואו יודען זענען געווען געצוואונגען שבת צו אַרבייטען, דאך האבען זיי בעסער פערלייבט גענו-מען די שווערסטע פיין און ליידען איידער מחלל שבת צו זיין, דער רב ערקלערט, אַז א טייל יודען ערלויבען זיך צו עפענען זייערע גלעזעס פאר'ן שבת, רעכענענדיג, אַז אַזוי אַרום וועלען זיי בייים יעצטיגען שווערען קרייזס פערלייכערען די לאַגע - דאס איז אַבער פאַלש. דאס אויסבעסערן זיך דעם גורל - זאָגט דער רב - ליענט נישט אין מענשליכע הענד, עס העלפט נישט

של הסתדרות „מזרחי“ בפולניא, נשיאות „אגודת הרבנים“ בפולין, עקזקוטיווע פון דער ציוניסטי-שער לאַנדעסאָרגאַניזאַציע פאר מזרח קליין-פּוילען, ציוניסטישע עקזקוטיווע פאר מערב-קליין-פּוילען, אַענטראַלער סוחרים-פּעראַרין אין פּוילען, אַענטראַלער קליינענדיגער פערבאַנד אין פּוילען, אַענטראַלער יודישער האַנדלער-פערבאַנד אין דער פּוילישער רעפּובליק.

דער אַענטראַל-קאָמיטעט פון דער סאַציאַליסטישער פאַרטיי „פּוילע ציון“ (יעכטע) האָט אַרויסגעשיקט אַ צירקו-לאָר צו זייערע אָרגאַניזאַציעס, אַז די „פּוילע ציון“ פרנסים זאָלען אונטער-שטיצען דעם אָנגענומענען מאָדוס פון סובווענעצן פאַר די ג"ח קאָסעס.

פאַסט; אַנדערש וועט איהר מיט מיר גאַרנישט מאַכען, נאָ שו"ט מיר, הענטט מיר, איך האב נישט קיין געלד, איהר קאנט מיר גאַרנישט טהון...

הערענדיג דעם דאָזיגען מאָנאָלוג בין איך דאך געוועזען זיכער, אַז דאס איז אַ יוד, אַ בלוט אַרימאָן, ווייזט זיך אַבער אַרויס, אַז דער זעלבער כהנא-שעלם האט אין 10 מינוט שפּעטער דאך איינגעזעהען אַ פאַר גילדען עטאַט און צוגעזאגט אויף ווייטער אויך צו צאהלען. ס'ווייזט אַלץ אויס, אַז ר' פּעראַל קען יא צאהלען עטאַט און ער האט טאַק מורא פאַר קאָנסעק-ווענצען.

אַ וואוילטהאַט.

מילא, אַז די סעודה ביי דער „אהל יעקב“ איז געווען פיר המלך, ווייסט איהר דאך שוין, וויל איך אייך אבער דערצעהלען, אַז אויסער דעם האבען זיי נאך געטאן אַ גרויסען וואוילטהאַט היינטיג: די איבערגעבליבענע מאכליי-וועלכע זענען געווען קרוב, זענען א-בערגעשיקט געווארען אין זקנים און יתומים-הויז.

אין דאָזיגען אנשטאַלט לעבען הונ-דערט נפשות, וועלכע פיהלען מסתמא אויך דעם היינטיגען קריזיס און די איבערגעבליבענע מאכליי-וועלכע זענען געווען קרוב, זענען א-בערגעשיקט געווארען אין זקנים און יתומים-הויז.

אין דאָזיגען נאכ'ן באַנקעט זענען די פרויען קאָן און באַשטאָן, אין דער בעגלייטונג פון די ה"ה פראַפּאָרט און שלעכטענע אונטען אין יתומים און זקנים הויז און מיטגענומען די מאכליי-טו-בים, גראַד איז דעם טאָג נישט גע-קאָכט געווארען קיין פלייש, אַזוי, אַז דאס, וואס זיי האבען געבראכט איז פערטיילט געווארען אין גאַנץ ניש-קשה'דיגע פאַרציעס פאַר אַלע איי-נאָווייטער פיר דאָזיגען איש-אשת.

דערצו קיין חכמה און קיין מענשליכע קראַפט און דאס האַנדלען א טאָג מעהר, נעמענדיג דערצו דעם שבת, קען צו דעם נישט העלפּען. איין עצה איז נאָר דאָ - יבקש רחמים ממי ששורש שלו - צו אַרבייטען אויף אויפפיעל, וויפיעל ס'איז ערלויבט און בעטען דעם הימער, מען זאָל מצליח זיין.

דער רב האט נאך אדורכגעלעכטען זיין דרשה מיט פערשידענע אילוסטרא-ציעס און ביישפיעלען פון תלמוד און מדרשים בנוגע דער יודישער געשיכטע און קומט צום אויספיהר, אַז מה טובו אהלך יעקב - אויב מען וועט פער-אייניגען די תפלות, וואס דער יוד בעט אין שוהל, ומשכנותיו ישראל - מיט די טהאַטען, וועלכע ער ערפילט אין דער היים, דאָמאַלס איז צו האפען אויף דער ענדגילטיגער אויסלייזונג, אַז מען זאָל קענען די תפילות און בקשות אַב-ריכטען נישט נאָר דאָ אַלץ, גלות, וואו די שוהל רופט זיך מ ק ד ש - מ ע ט, נאר ווי דער זעלבער פסוק זאָגט וויי-טער: ואני ברוב חסדך אבוא ביתיך - מיר וועלען זוכה זיין צוריק צו קומען אין בית המקדש, אשתחווה אל ה' כ כ קדשך - און די תפלות אברייכטען דאָרט אין היכל.

נאך דעם רב'ס דרשה האט אויך בעגרייט אין גאַנצען פון דער נייער שוהל - ד"ר הירשבערג.

א קורצע בעגרייטונג-רעדע האט דאן געהאַלטען דער לאַנג-יעהריגער מיטגליד פון דער שוהל ה' ראובן פישמאַן, וועלכער האט אויך מיטגע-טיילט דעם פערזאמלעטען עולם, וועגען דער שטענדיג מתנה, וועלכע ס'האט גע-שאַנקען דער שוהל דער גבאי ה' משה אייזער מיט זיין פרוי, די מתנה בעשטעהט פון א זילבערנער קריג און קערה צום וואַשען די הענד פון די כהנים, מיט וועלכער ס'האט זיך בענוצט דער פראַגער גאון ר' יחזקאל לאַנדוי דער „בעל נודע ביהודה“, אויך דאָנקט ער דעם ה' דוד יוסער און פרוי פאַר דעם פרעכטיגען פרוכת, וואָס זיי הא-בען מנדר געווען.

באַלד נאָכדעם האָט דער רב, אין בעגלייטונג פון די גבאים פון דער שוהל, די ה"ה: אפרים באַכענעק, בעריל באַשטאָן און משה אייזער, ענטהילט דעם מאַרמאַרענעם אנדענק-טאָוועל, וועלכער איז איינגעמויערט געוואָרען אין אַ וואַנד פון דער שוהל לכבוד דעם 70-יעהריגען יובל.

נאך דעם לייגענען, בעת וועלכען ס'זענען געפאַלען עטליכע הונדערט זלאָטיס נדרים לטובת דער שוהל, האָט דער חזן ה' באַדאַש מיט'ן כאָר גע-מאַכט אזכרות פאַר די פערשטאַרבענע

נישט בלויז פלייש, נאר אויך אַנדרע מאכליי, ווי בושערשניטען, חלות און ברויט, ווי אויך די דעליקאַטעסען הא-בען געקומען דעם אמת'ן תיקון.

די יתומים מיט די זקנים האבען האַרציג געדאַנקט פאר די מתנות און אויסגעדורקט זייער וואונד, אַז אַזאָלע סעודות זאלען פאַרקומען וואס אַפּטער, פיר זיי זאלען אויך קאנען דערפון גע-ניסען...

ירד ירדנו.

ווען די שבטים זענען געפאהרען קיין מצרים האבען זיי געזאגט ירד ירדנו, אויף וואס רש"י זאגט פשט רגילים היינו לפרנס אחרים, עכשיו אנו צריכים לך, ד"ה, ביז איצט האבען מיר געשפייזט אַנדערע און איצט מו-זען מיר אליין אַנקומען נאך אביסעל שפייז און מיר מוזען פאָהרען קיין מצ-רים נאך קארן.

אַקעגען וואס דערצעהל איך דאס אייך, פדי איהר זאָלט פערשטעהן דעם עפיוזאד, וואס איז זיך פערלאָפּען אין דעם בעקאַנטען אויף יאטקע גאס 9.

ווי בעוואוסט, האט דאס שטיבעל אַ רוהם דערמיט, וואס אויף די ימים-נוראים שיקען זיי אַרויס אויף עקספּאָרט אַ רייה בעל-תפילות.

אויך איז דאָרט אין שטיבעל פער-האנען אַ געוויסער ה' ד, וועלכער איז דער „אימפרעסאַריאָ“, ד"ה ער נעמט אַן פאַסטענס צום דאווענען און ער שיקט פונאָדער די בעל-תפילות מאַכט זיך אַ מעשה, אַז אין דעם זעלבען שטיבעל - דינסטאָג איז דאס געווען, ב' דר"ח טבת, 7-טער טאָג חנוכה-וואו ס'האבען זיך געפונען אַן ערך 4 מנינים מענטשען איז נישט גע-ווען ווער עס זאָל דאווענען מוסף.

יָאָט איהר דאָר פירשט, ווער האט

געזאגט הלל? ענטפער איך אייך, אַז ר' יאקעל, נאר ביים מוסף האט ער זיך איינגעפאַרט און נישט אַנדערש געוואלט, נאָר אַז דער „אימפרעסאַ-ריאָ“ ר' ד, זאָל דאווענען מוסף, יע-נעם איז דאס אַבער הענים נישט גע-געשטאנען און נישט געוואלט, הקיצור, מען האָט מוסף נישט געדאווענט מיט מנין, פאַר ביחידות.

דאווענט דאָרט אין שטיבעל אויך ר' ז, זיי רופען איהם דער פרא-וויאַנט-מייסטער, דייינו, ער איז ממונה, אַז אין שטיבעל זאָל זיין שטענדיג קויהלען און אַנדערע מכשירים, האט ער בעשלאָסען אַנצוטהון דעם ר' ד, אַ שטיקעל, אַזוי ווי יענער האט א חזקה צו זינגען ביי שלוש סעודות בני היכלא, זאָל מען איהם דאס פערביטען. און טאק שבת פ' ויגש, ווען ר' ד, האט אנגעהויבען זינגען בני היכלא, האט ר' לייב אנגעהויבען פראווען אַפּאָזיציע און געקלאָפּט אין טיש. היות אַבער ווי קיינער האט ר' ל-ען נישט מיטגעהאלפּען איז דער פּוּטש אַדורכגעפאלען, דערפאר אבער האט זיך ר' ל-ע אַפּגעזאָגט פון אמת צו זיין פראוויאַנט-מייסטער און דאס שטי-בעל אויף דער טאָרגאָווע 9 זוכט א נייעם פראוויאַנט-מייסטער.

איצט קומען מיר צו דעם פסוק ירד ירדנו און שטיבעל, וואס האבען שטענ-דיג נאך אַנדערע בעגליקט מיט חזנים און בעל-תפילות, איז אליין נישט גע-ווען ווער עס זאָל פאַרט דאווענען און צוליעב דעם האט מען טאק נישט גע-דאווענט.

ירד ירדנו...

לריתן

ביז 50.000 זאָל די יעהרליכע סובווענץ בעטרעפּען 3% פון בודזשעט. 4) פון 50.000 ביז 100.000 זאָל די יעהרליכע סובווענץ בעטרעפּען 2 1/2% פון בוד-זשעט. 5) פון 100.000 ביז 500.000 זאָל די יעהרליכע סובווענץ בעטרע-פּען 2% פון בודזשעט. 6) איבער 500.000 זאָל די יעהרליכע סובווענץ בע-טרעפּען 1% פון בודזשעט.

דער דאָזיגער מאָדוס איז אויסגע-אַרבייט געוואָרען אויפ'ן גרונד פון די סובווענצען, וועלכע עס בעקומען איצט די קאסעס אין די שטעט, וואו די פערזאנלעכע פון די קהלות הא-בען די געהעריגע פערשטענדניש פאַר דער יודישער נויט און פאר דער וויכ-טיגקייט פון די קאסעס ביים לינדערן די דאָזיגע נויט.

געוויס געפונען זיך די קהלות אליין אין א זעהר געדריקטער לאַגע, אַבער דער עלעמענטאַרער און הייליגער חוב פון די קהלות איז צו פערזונדען א בעשטימטען פראָצענט פון די בעקו-מענע הכנסות פון דער בעפעלקערונג פאר דעם וואוילשטאַנד פון דערזעל-בער בעפעלקערונג.

די פערזאנלעכע פון די קהלות מו-זען געדענקען, אַז די בעשטימטע סוב-ווענצען פאַר די קאסעס, וועלכע ווע-לען אין קיין פאַל נישט פערנוצט ווע-רען אויף אַדמיניסטראַטיווע צוועקען פון די קאסעס, וועלען פילדען צום אויסוויקען זיך פון אַ גרויסען פאַנד, וועלכער וועט געהערען צום גאַנצען כּלל.

לערך אַ מיליאָן זלאָטעס וועלען אריינברענגען די סובווענצען פון די קהלות ווען זיי וועלען בעשטימען ווע-רען לויט דעם דערמאנטען מאָדוס.

די נוצען פון אַ גרויסען געוועלשע-טליכען פאָנד, וועלכער וועט, ווו גע-זאָגט, יאהר - יעהרליך וואקסען מיט לערך אַ מיליאָן זאַלעס זענען קאָלע-סאַלע און ביי דער יעצטיגער אַלגע-מיינער פּעראַרימקייט וועט דאס ממש זיין פון אַ לעבענס - וויכטיגער בעדיי-טונג. מיט'ן וואקס פון די אייגענע מיטלען פון די קאָסעס וועט אויך וואקסען די בעדאָנג פון דער הילף, וואס זיי ערטיילען דער בעפאַלעקערונג.

עס וועט מעגליך זיין דאס צו דער-גרייכען נאָר דאָן, ווען קיין איין און איינציגע קהלה וועט נישט אַבטרעטען פון דאָזיגען מאָדוס און יעדער פון זיי וועט דאס בעטראַכטען אַלס איהר היי-ליגען חוב לגבי די איינוואוינער פון איהר שטאָדט אין לגבי דעם גאַנצען

פאַסטענען פאַר די ג"ח קאָסעס

קלייניגקייטען.

זיי נעזעגענט...

זיי נעזעגענט...

מיט'ן אָפּשטאַרבען פון 33-גער וועט די וועלט נישט אַ סך פערלירען, מיר יודן וועלען דאס אדורא נישט פער- דיערען, ווארום קיין גרויס נחת הא- בען מיר פון איהם נישט געהאַט. דער- פאר צרות-לרוב.

אין דער קאדענץ פון 1933 איז אויפגעשווימען דער היטלער ימח שמו, וועלכער האט אויפגעשריבען אַ ניי בלעטל אין דער וועלט-געזעלשאַפֿט פון דער מאַטריאַל־לאַגער פון יודישען פּאָלן.

מיר האבען אויך נישט געהאַט קיין נחת פון דער ארץ-ישראל אַדמיניסטראַ- ציע, וועלכע האט פערשוועכט די באַלפור-דעקלאַראַציע און אַרויסגעגעבן די בעוואוסטע עליה גיורה.

אויך אין אונזערע פרנסות איז דער „למד גמל“ נישט געווען מוֹלֵדִיג, מיר האבען פערלירען אַ פּאָזיציע נאך אַ פּאָזיציע און ביי דער שוועל פון ניי- עם יאהר שטעהן מיר מיט אַראַבע- לֵאָטע קעגן און נידערגעשלאָגען גע- מיט.

אויך אויף אַנדערע געביטען איז דאס 33-טעל געווען שלעמול'דיג און מיט זיין אָפּשטאַרבען וועלען מיר קיין גרויסען היזק נישט האבען.

ביי אונזער גאַנצער נידערגעשלאָ- געקייט האָבען מיר אָבער דעם מיט נישט פערלירען, מיר וועלען אונזער רוקען נישט איינגענומען און מיטן אַויפגע- הויבענע קאָפּ און מיט אַנעקשנות- דיגען וועלען געהן מיר אין דער וועלט אויפגעהמען דאס ניי- יאהר 1934 מיט דער האַפנונג און פּעסעטען גלויבען, אַז אויך פאַר אונז יודען וועלען און מו- זען קומען בעסערע און גליקליכערע צייטען.

אין דער וועלט האָבען ערוואר- טען מיר, אַז מיט'ן אָפּשטאַרבען פון אַלטען יאהר וועלען אויך אָפּשטאַרבען אַלע אַנדערע צרות, וואס דאס יאהר האט אונז געבראַכט.

זיי געזענענט...

ער האָט זיך נישט געקענט

פערלייטען.

ווי איהם היינט זענען היינט-הער גע- ווען חלוקי-דעות, וועלכע נאכט עס זי- אָפּגעריכט ווערען די וויינאכט צו- ליפ'ן זונגא, וועלכער איז אויסגע- פאלען פונקט אין דער וויינלייט.

נאר אויב די קריסטען האבען געפון גען אַנעפּה, זענען די יודען געווען אין אַ קלעם, מורא האבענדיג, אַז זיי זאלען נאר מקיים זיין מצוות כאַאינקע בומה.

דערצעהלט מען טאקי, אַז אַ געווי- סער אַ, אַ זון פון אַ חסידישען יוד און זיין ווייבעל, אַ טאכטער פון אַנ- „עמר“, האבען געשלאָסען איינצוארד- נען אַ כאַאינקע, וואס זאָל זיין אַ מוסטער פאַר אַלע כאַאינקעס פון אלע

כבוד פערטיידיגען. איך האב נישט ברעה צו פיהרען קיין מלחמות, נאר איך שטעל פּעסט, אַז איך האב ערפולט מיין זשורנאַליס- טישען חוב און ווען עמיצער וועט מיך דערפאַר נישט בלוין זידלען, נאָר אפי- לו שלאפען, וועלכע איך זיך אויך נישט אָפּשרעקען און ווען ווייטער טהון דאס מייניגע און אויב דער האַנדווערקער- פערבאַנד האט די דאזיגע חברה אויס- געשלאָסען פון פּעראייניק, איז אַ סימן, אַז זיי זענען שוילדיג און דאס איז מיין סאָסיספּאַקציע.

סעם

האַמוניקאַט פון סחורים און פאַבר- קאַנטען-פּעראייניק.

איינשטימיג מיט'ן קאָמוניקאַט פון דער סאָסנאָווער האַנדעלס-קאָמער פון 21-טען ד.ה. איז די פּערוואַלטונג פון סחורים-און פאַבריקאַנטען-פּעראייניק אין טשענסטאכאוו מודיע די פּעראיינער- מיטע מיטגלידער, אַז דער באַהן-טאָרן נאך גרינא און דאנציג איז געבליבן אויסגעלייכט געווארען און ס'איז א טעות צו דענקען, אַז דער פּראַכט- אָפּבאַהל אויף דער באַהן איז טייערער נאך גרינא ווי נאך דאנציג, וועלכער איז נעמער.

פון בית"ר.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם 10 יעה- ריגען יובל פון אַלגעמיינליכען בית"ר איז ביים הינען קן געשאפן געווא- רען אַ קאָמיטעט, וועלכער אַרבייט אַרױס אַ פּראָגראַם צו די פּייערליכקיי- טען. אין קאָמיטעט זענען אַרױן פאַר- שטעהער פון „נורדיה“, „ברית החיל“, „בית"ר“, „ברית הצהר“, א. א. די פּייערליכקייטען זענען פאַרגע- זעהן מיט אַנאַקאָדעמיע אין איינעם פון די גרעסטע זאַלען ווי אויך אַ כּונת פון טשענסטאכאָווער קרייז. די פּייערונג איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 28 יאנואַר און וועט בעזוכט ווערען דורך אַ מיטגליד פון דער צענטראַלע פון בית"ר.

פון דער יודענשטאטס-פאַרטיי.

היינט פרייטאָג 7-30 אָווענע. קומט פאַר אַ שיהות חברים געפיהרט דורך ח' טיפּערג.

שבת 9 אָווענע קומט פאַר אַ קס- טעל-אָווענע ביי אַ גלוטיל טעה אויף וועלכען מיר פערבעטען אַלע חברים און סימפּאטיקער.

די קייטען פון די העברעאישע לעציעס קומען ווייטער פאַר רעגוליר- 2 מאָל וועכענטליך. איינשרייבונגען נעמען אַן דער סעקרעטאַריאַט.

די גרינדונגס-פּערוואַלטונג פון „החלץ-המדינתי“.

פּערגאַנגענעם זונטאג איז אַן אַל- קאָל פון דער יודענשטאטס- פאַרטיי פאַרגעקומען די גרינדונגס-פּערוואַלטונג

וועגען וואס עס דאַרפען וויסען אַלע וואס ליידען אויף רעוואַלוציאָנען!

ס'איז אַלגעמיין בעקאַנט, אַז רעו- מאַניסם, פּאַדאָנאָר און קרוב'ה'שע קראַנ- קהייטען זענען פּאַלענען פון אַנאָמאַלען זיך פון אורקין-זייער און אַרגאַניזם, פון דעם ענטשטעהן ווי נאָרדלעך, קליינע קרישטאָליכע, וועלכע בעזעצען זיך אין פלייש אָדער געלענקען אַרויס- פּערגיין זעהר אַפּט, ביי דער קלענע- טער בעריהרונג, שרעקליכע וועהטאָגען. אַלדאָ איז אינטערעס פון ליידענדען איז ער זאָל תּיכּף אָנווענדען אַזאָ מיטעל, וואס בעזייטיגט די אורקין - ווערען פון אַרגאַניזם. דעריבער דאַרף דער קראַנ- קער הערען אַנעצה פון די געזונד-גע- ווערענע: „נעהמט איין, טאָגאַל!“ אין אַלע לענדער פון דער גאַנצער וועלט ווערט מיט ערפאַל געברויכט דער דאָ- זיגער מיטעל שוין העכער 15 יאהר געגען רעוואַלוציאָנען, פּאַדאָנאָר און קרו- פּון „החלוצ-המדינתי“.

אין נאָמען פון דער יודענשטאטס- פאַרטיי האָט די פּערוואַלטונג געפּענט דער חבּר באַראַן און אַלס פאַרויזער ווערט געוועהלט דער ח' טיפּערג.

די אויפגאַבען און די ציעלען פון „החלוצ-המדינתי“ רעפּערירט דער ח' דאָנציגער, דערנאָך ווערט געוועהלט אַ צייטווייליגער ועד פון די פּאַלענער חברים: טיפּערג, דאָנציגער און גליקס- מאַן.

איינשרייבונגען נעמען אַן דער סעק- רעטאַריאַט, יאָסעלעוויטש 9.

צוויי מאָל אין דער וואָך קומען פאַר לעציעס: (1) זונטאג - ציוניסטי- שע געשיכטע און אַנאַיפּערבליק אי- פּער אַלגעמיינע אַיי-ווערען. (2) מיט- וואָך - יודישע געשיכטע.

די פאַרשטעלונג פון דער אַלגעמיינער פּערוואַלטונג פון י.ט.ס.פ., „מכבי“.

פרייטאָג-צונאכטס, דעם 29 ד.ה. 7 א זיגער קומט פאַר אין לעקאַל אויף קאָטערדאַנע 13 די פאַרשטעלונג פון דער אַלגעמיינער פּערוואַלטונג פון ווי- טען טורן-און ספּאַרט-פּעראייניק „מכבי“ מיט'ן פּאַלענער טאָג אַרדונג: (1) דאס קאָנטראָלירען דאס רעזעס פון די אָנווע- זענער אָנטייל צו עמעסן אין די אָב- שטימונגען, (2) דאס פּערפּאָליקאציען דעם בעריכט פון דער פּערוואַלטונג און די דיסקוסיע איבער'ן בעריכט, (3) די פאַר- געלאָגענע ענדערונגען פון סטאַטוס, (4) וועלכען פון א פּערוואַלטונג פּאַט- ראַנט, רעוויזיאָנעס קאָמיטע און אַהער- געריכט, (5) פאַרשטעלונג פּאַרשלאָגען צווישן אַנדערע ווערט פאַרגעשלאָגען דורך אייניגע מיטגלידער צו ענדערן די פאַרשטעלונג פון פּעראייניק פון גראַפּאָ- וויס אויף בלוין-ווייט.

אין הסכם מיט'ן פאַרגאָרף 13 פון

וועגען וואס עס דאַרפען וויסען אַלע וואס ליידען אויף רעוואַלוציאָנען!

ב'ה'שע קראַנקהייטען. אויב אַזוי פיעל ליידענדע זענען געברויכענדיג טאָגאַל, געזונד געווא- רען, דאַרף דאָך דעריבער יעדער מיט צוטרוי מיט דעם דאָזיגען מיטעל זיך פערזעהען. טאָגאַל פּערהיט פון אַנ- זאַמלען זיך פון אורקין-זייערע און בע- קעמפט זיכצייטיג די קראַנקהייט, איי- דער זי הייבט זיך נאָך אָן צו ענט- וויקלען, טאָגאַל ברענגט אַ פּערלייכע- רונג אפילו ביי כראַנישע קראַנקהייטען. אויך ביי גריפּע, פּעריקלונג, געווען און קאָפּ-וועהטאָגען ווירקען די טאָגאַל טאַבלעטקעס שנעל און זיכער, זיי זע- נען דערביי אונשעדיגן פאַר'ן האַרץ, גאָלען און אַנדערע אַרגאַנען, פּרובט איבערצייגט זיך אַליין וועגען דער גו- טער ווירקונג פון טאָגאַל-טאַבלעטקעס. צו בעקומען אין אַלע אפטייקען.

סאַטאָט קענען אין דער אַלגעמיינער פּערוואַלטונג אַנטהיל נעמען נאָר מיטגלי- דער, וועלכע האבען איינגעצעהלט דעם מיטגלידס-בייטראַג פאַר די צייט פון'ן 1 פּאַזשדויערניק 1933.

די פאַרגעשלאָגענע ענדערונגען פון סאַטאָט זענען אַרויסגעהאַנגען אין די לעקאַלען פון פּעראייניק אויף קאָטערדאַ- נע און אַרגאַנאָווע גאס.

צוליעב דעם, וואס די פּערוואַלטונג איז אַרעסטירט פון דער פּערוואַל- לונג פון 20 ד.ה. וועלען צו די מיט- גלידער קיין ספּעציעלע איינלאָדונגען נישט ווערען אַרויסגעשטעלט.

פון „מזרחי“.

צו דער לאַנדעס-קאָנפּערענץ פון כּורחי אין פּוילען, וואָס קומט פאַר אין וואַשא קאָמענדען זונטאג, מאַנטאג און דינסטאג, פּאַהרען פון טשענסטאָ- כּאָו פּאַלענער דעלעגאַטען וואָס זע- נען געוועהלט געווארען פון היענען מורחי: ר' יוסף שמעון קאַבליניק, ר' דוד מאַראַקוויטש. פון תּנועת תּורה ועבודה - ר' שמואל קאַבליניק.

פון „הפועל“.

פאַרגען שבת אָווענד קומט פאַר אין זאָל פון „מכבי“ אַ גראַנדיזער פּערוואַלטונג - אָווענד א.נ. „הפועל- נאכט“ מיט פּערשידענע אינטערע- סאַנטע אַטראַקציעס.

דער אָווענד זאָגט צו צו זיין זעהר איינשרייבונגען און די אַנטהילנעמער וועלען פּייערליך פּערגענגען אַלגעווענד.

תנועת תורה ועבודה.

די הכנסה פון בלימעל-טאָג, וועל- כער איז איינגעאָרדענט געווארען מיט- וואָך ד.ה. 27 ד.ה. לטובת „קין החלוצ המורחי“ איז געווען 143.04 זל.

גער פון מינדעסטען בעל-מלאכה, וועל- כער מוז קאנען זיין פאך גרינדיג, אַז נישט טאָר ער נישט קיין שטיוועל ניי- הען. און מיר?...

קומט אַהער זשורנאַליסטען, רעדאַק- טאָרען, פּען-האַלטער, אַנאַנסען-קלייבער און נאָכע פּענסטאָקעס, עס עפענט זיך פאַר אייך אַ נייע וועלט, איהר וועט זיך שוין נישט דאַרפן צו מאַכען קיין דריי-גאַרענדיגע ווייט-קאָרטעס און יע- דען אַרומשטילען, אָדער זיך פאַרשטע- לען אַלס „רעדאַקטאָרען“ און „מיר“ זשורנאַליסטען. דער סינדיקאַט וועט אייך אַרויסגעבען אַ קאָרטע און איהר וועט זיין ערלעדיגט.

וועגען די קוואַליפיקאַציעס וואָלט איהר זיך נישט זאָרגען, כ'פּערהאַל אַז עס וועט נישט קומען דערצו, איהר וועט זיך שוין אַנעצה געבען, דערפאַר אבער וועט איהר געהערען צום סינ- דיקאַט, וועלכער וועט פּעריטיידיגען איינער מאַטעריעלען (דער עיקר) אין מאַראַלישע אינטערעסען...

אויך אַזוי, מיר, אייער „נעכט“ וועט קומען אַנאַויפּריכטענדיק, איך וועל שוין נישט זיין משה חפּקני, וועמען יעדער לעזער וועט דיקטירען און סטראַשען מיט קאָנסעקווענצן, איך וועל האבען אַ בעזיערער, אַנאַנעמער, וואס וועט מיך פּעריטיידיגען - וואויל איך מיר און וואויל איך מיין לעבען.

איך ווער אַ סינדיקאַליסט...

סמאל

פון דער קהלה.

פּערגאַנגענעם מאַנטאג איז פאַרגעק- מען אַ פּלענאַרע זיצונג פון קהלה ראָט, נאָכדעם ווי עס ווערט אַדורכגעלייזט דער פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער זיצונג, ווערען געטראַכט פּאַלענער צוויי נוקטען פון סדר היום:

(1) איינקויפּען מעהל אויף פּסח. (2) בעשטימען אַ ווינטער-אַקציע פאַר פּבּלוד'ע אַרימע.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע, אין וועל- כער ס'זעמען אַנטהיל אַ רייע פּרנסים, ווערט בעשלאָסען צו בעפּולמערטעניגן די פּערוואַלטונג אויסצושטעלען וועקס- לען אויף 25 טויזענד זאָלעס אַלס דעקונג פאַר'ן פּסח-דיגען מעהל. די מורחי און די ציוניסטישע פּראַקטישע האבען זיך אָנגעהאַטען פון שטימען.

ס'איז אויך אַקעפּטירט געווארען דער בעשלוס פון דער פּערוואַלטונג צו אַסיסטירען 5 טויזענד זאָלעס אַדורכצו- פיהרען אַ ווינטער-אַקציע, איינקויפּענדיג אַ סכום קויהלען און קאָרטאָפּעל פאַר פּבּלוד'ע אַרימע יודען אויפ'ן ווינטער פּערגאַנגענעם מאַנטאג איז אין לע- קאָל פון דער ציוניסטישער אַרגאַני- זאַציע פאַרגעקומען אַ פּראָטעסט-פּער- זאַמלונג געגען דער עליה-גיורה. מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען די ה"ה ש. גאָלדשטיין, ל. יונגסטער, ד"ר בראַם, פ. שפּירא, ש. קאָץ און מאַג. פּראַטמאן.

נאָך די רעדעס איז אָנגענומען גע- וואָרען אַ געהעריגע רעזאָלוציע.

די בעקלייזונגס-אַקציע פון פרויען- פּעראייניק „עזרה“.

די בעקלייזונגס-אַקציע פון פרויען- פּעראייניק „עזרה“ האט געבראַכט פאַל- גענע רעזולטאַטען: עס איז געזאַמלט געווארען 119 בעקלייזונגס-שטיק, 154 שטיקלעך וועש און 92 פאַר שיכּוואַרג, וועלכע עס זענען פּערטיילט געוואָרען צווישען פּבּלוד'ע פאַמיליעס אין די טעג פון 15 ליסטאָפּאָד און דעם 13 גרודויען.

ניי-יאהר-באַל פון י.ט.ס.פ., „מכבי“

דער י.ט.ס.פ. „מכבי“ אָרדענט איין אין דער נאכט פון זונטאָג, דעם 31-טען ד.ה. אַ גראַנדיזען ניי-יאהר-באַל אין איינגענעם לעקאַל אויף קא- טעדראַלא 13.

ס'איז צו ערוואַרטען, אַז דער באַל וועט האָבען אַ גרויסען פּרעפּאַראַ- בערהייט, אַז דאָס איז היי-יאהר דער איינציגער יודישער ניי-יאהר-באַל אין אונזער שטאָט.

פון דער רעוויזיאָניסטישער בעוועגונג.

לויט'ן בעשלוס פון ועד פון ברית הצה"ר איז בעשטימט געוואָרען אַ קא- מיטע פאַר דער דינר און לעגטי- מאַציע אַקציע פון פּאַלענער פּערוואַלט- מורשה אביגדור לענטשנער, מזכיר א. לענטשנער, נזבר עזריאל יאָקאָב- וויטש.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט קומט פאַר שבת 3 נאכמ. אַ מאַפּיליאָנאַנס-פּערוואַלטונג פון אַלע מיטגלידער פון ברית החיל, ברית הצה"ר, „נורדיה“ און די דרגא ג' פון בית"ר.

די וואָך ווערט ביי אונז אין שטאָרט פּראָקלאַמירט אַלס „דינרים וואָך“. מיר פאַדערען דערביי אויף אַלע מיטגלי- דער אויסצוקויפּען די דינרים, אין גע- געמאַל וועלען זיי נישט האָבען קיין וואָהל-רעכט צו דער אַלפּוילישער רע- וויזיאָניסטישער קאָנספּערענץ ווי אויך צו דער אַלגעמיינליכער קאָנספּערענץ.

רינג-קייט לטובת בראַמא“.

ישראל טיפּערג ענטפּערט מיט 3 זל. י. באַראַן ענטפּערט מיט 3 זל. און רופּט אַרויס: ה. גוטערמאַן, רייכמאַן, קאָזאק, גליקערובאַ.

י. וואַרשאַנער ענטפּערט מיט 3 זל. און רופּט אַרויס: א. זילבערבערג, ע. זילבערבערג, א. בראַטמאַן, גליקסמאַן, אָוועיטשקא.

רייכמאַן ענטפּערט מיט 2 זל. און רופּט אַרויס: ג. שטאַפּאָל, מ. יאַקאָ- באַוויטש, לוסטיגער, ג. קאָהן.

א. קאָזאק ענטפּערט מיט 2 זל. און רופּט אַרויס: ד. מאַשאַקוויטש, ק. רוד- ניצקא.

NOWOOTWORZONA CUKIERNIA p. f.
Café „ROMA”
 poleca WYBOROWE CIASTKA, PĄCZKI, TORTY i t. p.
 Przyjmuje zamówienia na zabawy i bale.

Pracownia cukiernicza pod osobistym fachowym kierownictwem właściciela, zatrudnia pierwszorzędną siłę wykonawczą b. pracownika największych firm Warszawskich.

בעקאנטמאכונג.

ב"ה.

אביב.

דערמיט מעלדן מיר, אז מאנטאג פ' שמות (נדרים מ"ח) י"ד טבת ה. י. קומען פאר אין אגודה-לאקאל, קאטעדראלע 13, אין די שעה'ן פון 4 נאכמ. ביז 9 אווענד **די וואהלען צו דער 4-ער לאנד-קאנפערענץ פון אגודת ישראל אין פוילען.**

וואהל-רעכט האבען אלע תורמים פון תרומת חבר אויפ'ן יאהר תרצ"ד אין עלטער פון 18 יאהר אן.

די אלע, וואס האבען נאכנישט אויסגעקויפט דעם תרומת חבר קענען נאך אויסקויפן שבת צו נאכט און וואסאגא, וואס טוהעלען אמטירען מיטגלידער פון דער וואהל-קאמיסיע וואהל קאמיסיע צו דער 4-טער לאנד-קאנפערענץ פון „אגודת ישראל" אין טשענסטאכאוו.

יוד. אר. ספארט-קלוב „הפועל" אין טשענסטאכאוו.

שבת, ד. 16. ח. האלב 9 א וויגער אווענד
 קומט פאר אין זאל „מכבי" קאטעדראלע 13
דער גראנדיזער יעהרליכער פאל
 הערליכער ארעסטער. ביליגער בופעט. קאנקורס פון טענץ. פערשידענע אנדערע אטרעקציעס.

די בעוואוסטע צוקיערניע
פון מ. שטאהל, בערקא יאסעלעוויטשא
אין איבערגעטראגען אין נייען מארק 4,
 וואו עס איז צו בעקומען אלערליי
צוקער-ווארג, שאקאלאדען פון די בעסטע פירמעס.
מ. שטאהל, נייער מארק 4.

אלמא קאר די שטעט פוילישע פרוי און אייגענע ענדע סטאר
זולא פאגאזשעלסקא בעה'סע טאלענטפולע
 זי אלע און פילע אנדערע בעקאנטע ווארש. ארטיסטען וועלען אויפטרעטען אין נייעם, פוילישען קלאנג-פילם

ZABAWKA
 און וועלען ענטקעפן דאס טשענסטאכאווער פובליקום מיט א רייז
 שלאגער-לידען, וואס ווערען געווינגען דורך גאנץ ווארשא.
די פרעמיערע היינט, פרייטאג, ד. 29 אין
Kino „EDEN" Aleja 12.

SZKOŁA TAŃCÓW
bal. K. Kosteckiego
 w lokalu własnym Waszyngtona 6, przyjmuje zapisy na kursy, lekcje od- dzielne codziennie od 10 rano do 9 w. Sבת 8.30 און 6 אונטער פראקטישע לעקציעס פאר יודישע געזעלשאפט און אויך יודישע שבת לעצטע מונום-שלאגערס. ביליג פויליש.

KOWALSKINA
 KONIECZNIE z tym znakiem!
 BÓLE GŁOWY
 FABRYKA CHEM-FARMACEUTYCZNA „KOWALSKI" WARSZAWA

„STYLOWY”
 קלאנג - קינא
 2 אלע 27 - טעל. 1574.
 זייט לאנג דורך אלע ערווארטעטער פוילישער קלאנג-פילם!
PRZYBLĘDA
 אין די הויפט-ראלען:
 אַנאַ בענימא און ו. סטאניעוויטש
 א קאמף צווישען דעם הארץ
 אין געוויסען.

„ATLANTIC”
 אַגראדאוו 14.
 גרויסער קאנקורענצ-אָוער דאָפּלעטער פראגראם
TAJEMNICA
 domu Habsburgów
 און די פערל פון דער פראנצויזישער קלאנג-פראדוקציע
Pociąg samobójców.
 זונטאג און מאנטאג 12-30 מיטאג-פאר-שטעלונגען פון
 Legjon Ulicy i Zwycięska Horda

זאל לעבען די יודישע מלוכה אין ארץ ישראל!
 אונטער די קלאנגען פון „התקוה" און בשביל ד' און אונטער הילכגע אויסגעשרייען פאר אונזער גרויסען פאלקס-מנהיג זאב זשאבאטינסקי, פאר דעם מלכות ישראל געדאנק און פאר די אסורי ציון, ווערט די פערזאנלונג פייערליך געשלאסען.
 ז-ר.

פארוואהל פערזאנלונג.
 אין צוואמקענהאנג מיט די וואהלען צו דער 4-טער לאנד-קאנפערענץ פון „אגודת ישראל" אין פוילען קומען פאר ביי אונז אין שטאדט שבת-צונאכטס און וואסאג 2 פאר וואהל פערזאנלונג-גען. איינגעטרעדענע דורך דער אגודה און פא"י, וועלכע געהט צו די וואהל-לען מיט א זעלבסטשטענדיגע ליסטע. די דאזיגע פערזאנלונגען קומען פאר אין די לאקאלען פון די אויבענדער-מאנטע ארגאניזאציעס.

דער אין אונזער שטאדט בעקאנטער **מ. ח. עפשטיין** האט געשפילט א זעהר וויכערען און עלעגאנט איינגעריכטעטען **פריזער-אנשטאלט** אין דער 2-טער אלע 21 איינגאנג דורכ'ן טויער
 דער נאמען פון בעריהמען קוואליפיקאציעס פאכמען אין די בעסטע גארטנער, זי די ג' קונד-שאפט וועט ספליי צופרידען-געשטעלט ווערען.

פראשקא.
 פון בית"ר.
 אין צוואמקענהאנג מיט'ן 10-יעהרי-גען יובילעאום פון „בית ת' ומפלדור" האט דער בית"ר ביי אונז אין שטאדט איינגעטראדענע דעם היינטיגע חנוכה א טעג אווענד, וועלכער האט זיך גלעג-צענד איינגעגעבען.
 אייניגע אחים האבען רעפערירט וועגען דער בעדייטונג פון חנוכה און וועגען די אויסגאבע פון בית"ר. עס האט אויך בעגרייט אין נאמען פון א גרופע אלג. ציוניסטען דער ה' ה. הערשליקאוויטש.
 אין א געמיינליכער שטימונג האט דער עולם פערבראכט ביי שפעט אין דער נאכט און מיט'ן געזאנג פון „התקוה" איז די פייערונג געשלאסען געווארען.
 דערביי איז כאראקטעריסטיש, אז די גרופע סאציאליסטישע ציוניסטען, נישט קענענדיג פערגינגען אונז דעם פייערליכען אווענד, וועלכער איז גע-ווען אימפאזאנט, האבען זיי אויך איי-געארדענט אן אווענד, נאר ערשט מאג-טאג דעם צווייטען טאג חג, נאר דערביי איז געשעהן א מכשול. זיי האבען „פערגעסען" איינצולאדען דעם סעקרעטאר פון דער ציוניסטישער ארג. נאר פאר דעם חסא, וואס ער האט בעווייליגט אנטהאלטענען אין אונזער אווענד.

די פערזאנלונג שטעלט פאסט מיט גרויס בעדוריען, אז די ציוניסטישע עק. האט נישט דעם מוט ארויסצו-טרעטען אין שארפען קאמף געגען די לעצטע גזרות אויפ'ן ציוניזם. צוליב איהר סטרוקטור וויל זי פערטרעט נאך איין קלאס פונ'ם יודישען פאלק.
 מיר נראטליכען צו דעם שטאל-צען און מוטגען אנהויב פון קאמף פאר די גערעכטע פאדערונגען פון יודישען פאלק געגען די פראוואקאצ-יעס פון דער ענגלישער מאגד. מאכט, וועלכען עס האבען אנגעהויבען אונז-רע חברים אויף די גאסען פון תל-א-ב-י.

Kino „LUNA" „GRAND"
 פון דינאטאג, ד. 26 און ווייטער פילם שוין זייט לאנג ערווארטעטער פילם
W CIENIU KRZYŻA
 מיט קלארעם קאלבער
 און פרידריק מארטש.

א קאנפערענץ אין ארבייטס-אינספעקטאראט מיט פארשטעהער פון די האנדווערקער-צעכען וועגען אפהיטען די ארבייטס-פאר-שריפטען.

שטעל און א ליסטע פון די יוגענדליכע, וואס מוז הענגען אויף א וואנד פון ווערקשטעל;
 (3) פון די יוגענדליכע, וואס ווערען צוגענומען צו דער ארבייט, מוז דער ווארשטאט-אייגענטומער פערלאנגען: א מעטריקע, א שול-צייגניש, א דאקטאר-צייגניש, פעסענטיג דורך דעם אר-בייטס-אינספעקטאר און א'ערלייבניש צו ארבייטען פון די עלטערן אדער אפיצקונעס;
 (4) די ארבייטס-געבער מוזען אויך בעפרייען פון דער ארבייט און צוהי-טען, אז זייערע יוגענדליכע ארבייטער זאלען בעזונדען די דערגענוגט-קורסען;
 (5) אורלייבניש;
 (6) ס'איז פערבאטען צו בעשעפטיגען יוגענדליכע אהן בעלוינגען, די צאהל שילדער מוז בעגרעניצט ווערען און ס'מוז מיט זיי געשלאסען ווערען א שריפטליכער אבמאך וועגען דער לעה-רע;
 (7) צום סוף זענען ארומגערעדט גע-ווארען די היינטיגע בעדייטונגען, וואס מוזען אפגעהיטען ווערען אין ווערק-שטעל. די ווענד און פאלדאנעס מוזען זיין ריין. די ווענטילאציע און בעהיי-צונג דארפען זיין געהעריג אוועקגע-שטעלט. די עלעקטרישע לעמפלעך מוז-זען זיין מאכט אדער פון מילך-גלאז.
 אין ווארשטאט מוז זיך אויך געפונען וואסער צו טרינקען, שטענקלעך אויף קליידונג, א'אפטיקעל, א'אומיוואלעניע און א'אקט אויסצווארעמען עסען.
 ווי מיר האבען שוין אויבען געשרי-בען, גרייט זיך דער ארבייטס-אינספעק-טאראט אדורכצופיהרען ווייטאציעס אין די האנדווערקער-ווארשטאטען. ס'איז דעריבער נויטיג, אז די האנדווערקער זאלען בעצייטענס זיך צופאסען צו די אויסגעווערעכענע שריפטען, כדי אויס-צומיידען א שטראף.

מיט א קורצער צייט צוריק איז אין היגען ארבייטס-אינספעקטאראט צוזאמען-גערופען געווארען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די היגע פוילישע און יודישע האנדווערקער-פערזאנלעך און צעכען וועגען אפהיטען דאס ארבייטס-געזעץ אין די האנדווערקער-ווערקשטע-לען.
 פאר דעם יודישען האנדווערקער-פערזאנלעך זענען געווען א'אנאווענד די ה' אברהם ווייס, סעקרעטאר אבע ווינער, משה בערמאן און בער וואלפ-וויטש. די אמסטאווער האנדווערקער זענען געווען פערטרעטען דורך ה' יעקב בענצלאוויטש.
 די פארזיצער, פאדאינספעקטאר פאר ענינים פון יוגענדליכע, פאוועלסקא האט ערקלערט די פערזאנלעכע, אז די אויסגאבע פון דער קאנפערענץ איז ארומגעווען די פארשטעטען פון אר-בייטס-געזעץ, כדי מיט זיי צו בעקענען די האנדווערקער אין צוזאמנהאנג מיט די ווייטאציעס פון די האנדווערקער-ווערקשטעלען, צו וועלכע דער ארבייטס-אינספעקטאראט זאל אין קורצען צו-טרעטען. ס'האנדעלט זיך אלץ וועגען דעם, אז די האנדווערקער זאלען זיך וואס שנעלער צופאסען צו די פארשרי-טען, כדי אויסצומיידען שטראף-רעפרע-סיעס.

עס זענען ארומגערעדט געווארען פאלגענדע ענינים:
 (1) די ארבייטס-צייט;
 (2) די האנדווערקער מוזען איינפיה-רען פאלגענדע ביכלעך: וויפלאטע-בוך, אברעכנונגס-ביכלעך, א'א'רבייטער-בוך, וואו אלע ארבייטער מוזען זיין פער-שריבען, א בוך צו פערצייכען די בעמערקונגען פון ארבייטס-אינספעקטאר, א בוך מיט די נאמען פון די יוגענדלי-כע ארבייטער, א בעקאנטמאכונג וועגען דער אינערליכער ארגאניזאציע אין ווערק-שטעלען.

גרויסע פראטעסט - פערזאנלונג ביי די רעוויאניסטען אין טשענסטאכאוו
 שבת, דעם 16. ד. ח. 8 אווענד איז פארגעקומען א גרויסער פראטעסט-מי-טינג אין לאקאל פון היגען בית"ר, געווינדעט די לעצטע גויות געגען דער יודישער עליה.
 ביי א פול געפאסטען זאל עפענט די פערזאנלונג דער ווייט-פארזיצער פון היגען בהצה"ר 'א'ינוש. ש. קראק. אין קורצע ווערטער שילדערט ער גע-נוי די לעצטע בעגרעניצונגען פון דער מאגדאטאט מאכט לגבי דער עליה נאך א'י.

עס בעקומט דאן דאס ווארט דער מספר פון היגען בית"ר ה' משה זעל-צער, וועלכער האלט א זעהר אינטע-רעסאנטען רעפארט און אין ווער שארפע ווערטער פערזאנלייט דער רעדנער די האנדלונג פון דער ענגלי-שער רעגירונג לגבי דעם יודישען פאלק און ע' ווייט אן אויף די יעצ-טיגע לאגע פון די יודען אין דער וועלט בכלל און אין א'י בפרט.
 דער רעדנער רעדט ארום ווי אזוי די מאגדאטאט-מאכט שטערט און דער-לאזט בכלל נישט צו דער ענטוויקלונג פון דער יודישער נאציאנאלער היים אין א'י און אויף יעדען טריט און שריט ווענדעט זי אן רעפרעסיעס גע-גען יודען. און בעזונדערס די לעצטע פינסטערע גויות לגבי דער אונלעג-לעך יודישער עליה. ער ווייזט אן, אז אין דער צייט, ווען די עמיגראציע וועט אפגעשטעלט אונטער'ן אויסרייד פון „איבער-פוס" זענען די גרעניצען פון עבר הירדן אפען פאר דער ארא-בישער בעפעלקערונג.

רעדנדיג וועגען דער שטעליכקייט און די מיאוסע האנדלונג לגבי אונז ווייט דער רעדנער אן אויף דער גלייכטייגקייט פון די ציוניסטישע עקסעקוטיווע, וואס האט אנגענומען א פול מויל מיט וואסער.
 עס רעדען דאן די חברים: יאזשא-בעק-ברית החיל און פרידמאן פון